

Jiří Paroubek: NEPŘÍJEMNÁ ZJIŠTĚNÍ PRO ZÁPAD

- CZ24 News | 2. dubna 2023

RUSKO/ČÍNA: Jak správně a bez ideologické předpojatosti rozumět návštěvě čínského prezidenta v Moskvě? Některá česká mainstreamová média jsou nyní plná vítězoslavných titulků o tom, že čínský prezident Si a ruský prezident Putin během návštěvy vlastně skoro nic nedomluvili. Tedy, nic významného. Podle mého názoru chybí českým médiím realismus.

Za všechny jednostranné headliny jeden z příkladů mediálního mainstreamu z úterý: „Kamarád Putin? Proč Čína podporuje Rusko a jak dlouho jí to vydrží?“. Ale hned druhý den ovšem tentýž deník píše už něco trochu jiného: „Setkání Putina a Siho stvrdilo, že se z Ruska stal čínský vazal“.

Česká mainstreamová média vesměs jen zpochybňují zvláštní přátelský vztah, který se vytvořil mezi dvěma mocnostmi Východu. Přátelský vztah podobný, jako je tomu např. mezi anglosaskými velmocemi, USA a Velkou Británií. A tak ať se cokoli dalo anebo i nedalo zpochybnit, v komentářích českých médií jsme se dozvídali, že setkání obou šéfů států bylo vlastně skoro zbytečné. V jednom komentáři se dokonce objevilo, že Rusko už si po deseti kolech západních sankcí kleklo na kolena. Takový komentátor si ovšem nevidí na špičku svého nosu. Za rok stupňujících se sankcí Rusko nezaznamenalo opravdu vážné ekonomické, ani finanční problémy. Když se naopak podívám do Česka, u nás dochází mj. v důsledku války na Ukrajině k mimořádně vysoké inflaci. A tedy k poklesu reálných mezd i důchodů širokých vrstev obyvatelstva. V souhrnu dvou let 2022 a 2023 to může znamenat pokles životní úrovně občanů o čtvrtinu anebo v lepším případě „jen“ o pětinu.

Podívejme se na setkání lídrů Číny a Ruska poněkud jinak. Čína jasně říká, že rozumí ruskému požadavku nerozšiřovat NATO dále na východ od současné východní hranice paktu. A že rozumí ruskému požadavku na bezpečnostní záruky Západu ve vztahu k Rusku. Čína samozřejmě uvažuje i perspektivně. Před více než rokem došlo k pokusu o převrat v Kazachstánu, v jehož důsledku mohlo dojít ke změně režimu v této zemi. A perspektivně mohlo pak dojít k tomu, že by východní hranice NATO ležela až na západní čínské hranici, tedy na hranici provincie Sin-ťiang... Je to bludná idea? Nemyslím si. Ale k čemu by to bylo vlastně dobré?

Západní analytici celkem racionálně posuzují to, že ekonomická převaha Západu ve vztahu k Rusku by se dříve nebo později v ukrajinském konfliktu měla projevit. Ano, již druhá světová válka byla vlastně „válkou tovarů“. A ruské továrny pochopitelně nevyprodukují tolik produktů, užitečných hodnot jako ty západoevropské a americké. Ale může existovat jedna výjimka a tou je zbrojní průmysl. Rusové jsou zřejmě schopni vyrábět sériově jak své nejmodernější tanky T-90 (srovnatelné s těmi nejmodernějšími západními), tak i např. supersonické rakety Kinžál apod...

Obě země, Rusko a Čínu, do spojenectví, k úzké spolupráci zatlačilo dlouhotrvající „úsilí“ Západu. Rusko vnímalo velmi senzitivně západní, především americkou podporu Ukrajiny zj. po roce 2014. Tehdy došlo v Kyjevě k vytvoření režimu, který byl dlouhodobě nepřátelský ve vztahu k Rusku a v jistém okamžiku by nejspíš přešel k vojenské konfrontaci s ním. Známe přeci všichni vyjádření bývalé německé kancléřky Merkelové, která vlastně označila Minské dohody jen za trik ze strany Západu, jenž umožnil Ukrajině získat čas na její důkladnou přípravu a vyzbrojení k rozsáhlému konfliktu s Ruskem. A Čína pochopitelně negativně hodnotí snahu vytvářet odstředivé tendence v některých svých provinciích (nemám v tuto chvíli na mysli Tchaj-wan), což hodnotí jako snahu o své oslabení.

Siovo vedení Číny v podstatě zpacifikovalo odstředivé tendence v provinciích Tibet a Sin-ťiang a stabilizovalo situaci v Hongkongu. Ze svého hlediska vidí Čína již jen jediný problém, jenž chce v budoucnu řešit. Přičemž toto řešení vůbec nemusí být násilné, jak předpokládají západní média.

V blízké době se uskuteční na Tchaj-wanu prezidentské a parlamentní volby, v nichž je jasným favoritem momentálně opoziční strana Kuomintang. Silná pozice favorita voleb této strany vychází zejména z výsledků podzimních komunálních voleb na ostrově, v nichž s přehledem zvítězil právě Kuomintang. Je zajímavé, že tato strana je sice tradičním nepřítelem čínských komunistů, ale to již sama považuje za vzdálenou historii. Dnes se Kuomintang naopak dožaduje spojení s pevninskou Čínou. Z toho lze vyvodit, že má i záruky od čínského vedení, že po uskutečnění takového kroku bude zachován na Tchaj-wanu uspořádání „jedna země, dva systémy“. Možná tedy, že předsedové obou komor českého parlamentu si tak udělají letos na ostrov svůj poslední výlet.

Tchaj-wan je pro Čínu branou do Tichého oceánu a jeho ekonomika je svázána s čínskou pevninou tisícerými kapitálovými a ekonomickými pouty.

Ale vrátím se ke spojení mezi Ruskem a Čínou, které se vytvořilo především v důsledku tlaku Západu a zejména USA a obecně anglosaského světa na Rusko a Čínu. Prostě Západu se povedl tímto způsobem nevídaný „majstrštyk“. K tomu si ještě připočteme, že západní Evropa se za poslední rok dokázala zbavit levných ruských surovin a nahradit je podstatně dražšími. Tedy, zbavila se levných ruských surovin, které byly báží její prosperity v posledních desítkách let.

Oba lídři východních mocností se věnovali pragmaticky především rusko-čínské obchodní výměně. Ta v tomto roce dosáhne přes 200 mld. dolarů. A vzrůstá v posledních dvou letech každoročně o desítky procent. I když to obě strany popírají, předpokládám, že Čína dodává Rusku mj. pokročilou elektroniku a např. součástky typu čipů, které Rusko využívá mj. ve válečné výrobě.

A ještě úplně na závěr. Myslím, že je vcelku zbytečné z hlediska Západu se zabývat detaily z jednání, které se stejně nikdo nedozví. A pitvat podepsané smluvní dokumenty. Důležitým vzkazem z této návštěvy prezidenta Siho v Moskvě je, že obě země jsou odhodlány ke vzájemné spolupráci. A co ještě musí být západním lídrům po této Siho cestě zcela jasné, je to nejpodstatnější. Pokud by se snad misky vah konfliktu na Ukrajině, i když to osobně příliš nepředpokládám s ohledem na tenčící se lidské zdroje Ukrajiny, převažovaly jasně ve prospěch Západu, Čína by nejspíš přikročila ke změně svého postoje příznivé neutrality“ ve vztahu k Rusku.

Reálpolitika je prostě neúprosná. Pokud by se Rusko dostalo do situace hrozící vážné porážky a pádu režimu, nejspíš by tomu Čína nečinně nepřihlížela. V takovém případě by se už ale „válka továren“ nevyvíjela ve prospěch Západu. Průmyslový potenciál Číny je srovnatelný s tím americkým. I z tohoto hlediska je dobré zvažovat rozumné mírové nabídky, které přicházejí na stůl. Iniciativa anebo nyní mírový plán Číny.

V jistém okamžiku totiž jasné odmítnutí tohoto plánu tak, jak to činí Američané, může Číně posloužit jako argument k tomu, aby začala s dodávkami zbraní a munice Rusku. Jednoduše proto, že Západ dodává zbraně Ukrajině a Čína to odsuzuje. Po velkém diplomatickém úspěchu Číny při urovnání iránsko-saúdských vztahů je třeba brát vážně efektivitu čínské diplomacie. A ne ji karikovat.

Konflikt na Ukrajině přispěl k závažnému snížení životní úrovně českého obyvatelstva v loňském a v tomto roce. Zatím se Fialova vláda může utěšovat výsledky průzkumů veřejného mínění kartelu výzkumných agentur, který nesignalizuje nějakou podstatnou změnu nálad obyvatelstva v její neprospěch. Dříve nebo později ale i tyto agentury budou muset popsat situaci realisticky.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)